

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Дворник Олени Михайлівни

**«Розвиток соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти
у складних життєвих обставинах»,**

яка подається на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 01 – Освіта / Педагогіка

за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи.

Аспірантка Дворник Олена Михайлівна реалізувала у повному обсязі Індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітня програма в обсязі 50 кредитів ECTS виконана в повному об'ємі. Вона успішно складала підсумкові контролі за наступними освітніми компонентами:

- «Українське наукове мовлення» - залік (97 балів);
- «Науково-виховні засади педагогічної діяльності» - залік (95 балів);
- «Філософія науки» - іспит (92 бали);
- «Іноземна мова в академічному середовищі» - іспит (90 балів);
- «Управління науковими проєктами» - іспит (90 балів);
- «Інформаційні технології в наукових дослідженнях» - іспит (90 балів);
- «Теорія і методологія наукових досліджень» (95 балів);
- «Інноваційні педагогічні технології в закладах вищої освіти» - іспит (85 балів);
- «Науково-дидактичні основи педагогічної діяльності» - іспит (95 балів);
- «Теоретичні засади інтелектуальної власності та трансферу технологій» (95 балів);
- «Сучасні технології командної роботи та комунікації» - іспит (90 балів);
- «Етика науково-педагогічної діяльності» - іспит (90 балів);

- «Адаптивні технології в управлінні освітнім процесом» - іспит (90 балів);
- «Моніторинг якості освітнього процесу» - іспит (90 балів);
- «Асистенська практика» - залік (90 балів);

Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно. Здобувачка освіти плідно співпрацювала з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність дослідження обумовлена сучасними викликами, що стоять перед освітнім середовищем. Пандемія COVID-19, військові дії, економічні та соціальні кризи значно вплинули на життя здобувачів освіти, створюючи складні життєві обставини, які потребують соціально-педагогічної підтримки. Згідно із Законом України «Про освіту», вчителі мають забезпечувати емоційну, соціальну та правову підтримку учням, особливо тим, хто опинився або може опинитися у складних життєвих умовах.

Однак проведений аналіз показує, що на сьогодні система підготовки вчителів у закладах вищої та післядипломної освіти не повністю забезпечує розвиток їхньої соціальної компетентності. Діючі програми підвищення кваліфікації не передбачають системного та комплексного підходу до формування необхідних соціально-педагогічних навичок.

Таким чином, актуальність дослідження полягає в необхідності розробки спеціальних методик для підготовки вчителів щодо роботи з учнями, які потребують соціальної підтримки, що стане основою для створення безпечного освітнього середовища.

Актуальність дослідження посилюється необхідністю розв'язання низки виявлених у процесі дослідження суперечностей між:

- високими вимогами законодавства України щодо створення безпечного освітнього середовища та забезпечення соціального захисту здобувачів освіти, що потребують підтримки, та недостатньою реалізацією цих вимог у практичній підготовці вчителів;

- об'єктивною потребою суспільства в учителях закладів загальної середньої освіти з високим рівнем соціальної компетентності щодо роботи зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах, та обмеженими можливостями системи вищої освіти і післядипломної освіти для формування і розвитку цієї компетентності у педагогів;

- необхідністю розвитку соціальної компетентності вчителів як основи їхньої професійної компетентності у контексті роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах і недостатньою методичною розробленістю підходів до реалізації цього процесу.

Необхідність розв'язання виявлених суперечностей зумовила проблему дослідження – підвищення рівня соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у процесі підвищення кваліфікації шляхом створення для них індивідуальних траєкторій підвищення кваліфікації.

Таким чином, актуальність, недостатній рівень теоретичної та методичної розробленості визначеної проблеми, потреба подолання виявлених суперечностей зумовили вибір теми дослідження «Розвиток соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах».

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити методика розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у процесі підвищення кваліфікації.

Завдання дослідження:

1. Здійснити аналіз сучасного стану формування і розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах та визначити проблему дослідження.

2. Обґрунтувати та розробити інтегративну модель розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах та визначити структуру зазначеної компетентності.

3. Теоретично обґрунтувати та розробити модель методики та методику розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у процесі підвищення кваліфікації.

4. Експериментально перевірити ефективність методики розвитку соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у процесі підвищення кваліфікації.

Об'єкт та предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – процес підвищення кваліфікації вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах.

Предмет дослідження – методика розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах.

Методи дослідження:

- *теоретичні*: опрацювання науково-педагогічних джерел і нормативних документів з питань дослідження; методи аналізу, синтезу, класифікації, порівняння, зіставлення та узагальнення ідей науковців щодо методики розвитку соціальної компетентності (СК); моделювання для створення моделі методики розвитку соціальної компетентності вчителів для роботи зі здобувачами освіти у процесі підвищення кваліфікації;

- *емпіричні*: спостереження, анкетування, тестування, анонімне опитування, ранжування – для визначення коефіцієнта вагомості факторів; методи експертної оцінки та самооцінювання вчителів, що слугували основою для створення кваліметричної моделі оцінки рівня розвитку СК на констатувальному і контрольному етапах; сукцесивний (послідовний) педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний та контрольний етапи) для оцінки ефективності методики розвитку СК вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах (СЖО);

- *статистичні*: методи обробки даних з використанням коефіцієнта кореляції Пірсона для якісного і кількісного аналізу результатів педагогічного експерименту.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація є складником науково-дослідної теми Української інженерно-педагогічної академії ФН 22-02 «Краєзнавчо-туристична робота як важливий чинник формування національної свідомості у здобувачів освіти» (затверджено науково-технічною радою Української інженерно-педагогічної академії протокол № 6 від 23.02.2022) та елементом наукового інноваційного освітнього проекту «Організаційно-педагогічні умови функціонування та розвитку безпечної школи у воєнний/повоєнний час» (накази МОНУ № 164 від 14.02.2023 та № 137 від 06.11.2023).

4. Особистий внесок дисертантки в отриманні наукових результатів та їх новизна.

Особистий внесок дисертантки в отриманні наукових результатів та їх новизна полягає у наступному:

вперше:

- теоретично обґрунтовано та розроблено інтегративну модель розвитку СК вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у СЖО, яка інтегрує і сприяє зміцненню зв'язків між концептуальними/теоретичними, практичними/досвідними та соціокультурними знаннями із саморегуляцією професійної діяльності, що дозволить вчителям ефективно виявляти та реагувати на СЖО здобувачів освіти та надавати їм соціально-педагогічну підтримку;
- теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель методики та методу розвитку СК вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у СЖО у процесі підвищення кваліфікації, яка базується на основі циклічної матриці співвідношення компонентів соціальної компетентності (соціокультурний; когнітивний; діяльнісно-професійний; рефлексивний); передбачає застосування кваліметричного підходу для оцінювання рівня сформованої СК вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у СЖО з метою забезпечення індивідуальної поетапної (початковий, змістовний та перевірконо-коригувальний) освітньої траєкторії її розвитку;

- теоретично обґрунтовано, розроблено зміст та критерії оцінювання рівня розвитку соціальної компетентності вчителів та класних керівників щодо роботи зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у СЖО;

уточнено:

- сучасні освітні виклики та їх наслідки, що призводять до збільшення здобувачів освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах, та візуалізовано їх за допомогою діаграми Венна з метою визначення ключових зон впливу на учасників освітнього процесу;

- поняття соціальна компетентність вчителя як сукупність професійних знань, навичок, умінь і особистісних якостей, що дають йому змогу ефективно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, створювати позитивний навчальний клімат, успішно вирішувати конфлікти, надавати соціально-педагогічну підтримку, а також адаптуватися до різних соціальних, культурних і індивідуальних умов;

- структуру соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах, яка ґрунтується на інтегративній моделі розвитку соціальної компетентності вчителів, зокрема через поєднання концептуальних/теоретичних знань із практичними/досвідними знаннями та врахуванням соціокультурних і особистісних аспектів, що сприяє підвищенню ефективності роботи з зазначеною категорією здобувачів освіти;

набули подальшого розвитку:

- інструментарій розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у СЖО у процесі підвищення кваліфікації, зокрема форм (розвиток полягає у застосуванні авторських програм курсів підвищення кваліфікації «Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах») та методів (розвиток полягає в застосуванні в навчанні групового обговорення, кейс-методу, розв'язання ситуаційних задач, методу сторітелінгу, методу написання есе);

- інструментарій оцінювання рівня розвитку соціальної компетентності вчителів та класних керівників щодо роботи зі здобувачами освіти у СЖО, за рахунок розроблення

авторського опитувальника «Соціальна робота зі здобувачами освіти, які опинилися або можуть опинитися у СЖО», в якому адаптовано всі чинники, що можуть зумовити СЖО відповідно до Закону України «Про соціальні послуги».

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Обґрунтованість та достовірність наукових результатів, одержаних Дворник О.М., при проведенні дослідження за темою дисертаційної роботи, забезпечується використанням фундаментальних підходів і методів в педагогіці. Основні результати дисертаційного дослідження опубліковані в індексованих наукових журналах та доповідалися на міжнародних наукових конференціях. Висновки дисертаційної роботи є обґрунтованими.

6. Практичне значення результатів дисертації полягає в упровадженні методики розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у процесі підвищення кваліфікації; розробленні опитувальника «Соціальна робота зі здобувачами освіти, які опинилися або можуть опинитися у складних життєвих обставинах» для педагогічних працівників, які викладають у 5-11 класах закладів загальної середньої освіти, що дозволяє визначити рівень розвитку їх соціальної компетентності у визначеному напрямі; розробленні та впровадженні в процес підвищення кваліфікації програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах» тривалістю 30 годин та 60 годин.

Основні результати дослідження впроваджено в процес підвищення кваліфікації педагогічних працівників комунальних закладів Харківської міської ради: «Харківський ліцей № 26» (довідка від 21.06.2024 № 01-26/135), «Харківський ліцей № 70» (довідка від 21.06.2024 № 01-22/114), «Харківський ліцей № 75» (довідка від 21.06.2024 № 01-34/151), «Харківський ліцей № 85» (довідка від 24.06.2024 № 01-24/91), «Харківський

ліцей № 113» (довідка від 24.06.2024 № 01-24/306), «Харківський ліцей № 157» (довідка від 24.06.2024 № 01-26/174), «Харківський ліцей № 163» (довідка від 24.06.2024 № 01-25/401). Дослідження також впроваджено в процес підвищення кваліфікації педагогічних працівників Української інженерно-педагогічної академії (довідка від 27.06.2024 № 107-04-106) та громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами» (довідка від 12.07.2024 №1).

Теоретичні положення та практичні результати дослідження можуть бути використані в процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі післядипломної педагогічної освіти.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором.

Результати дослідження відображено у 26 наукових працях (з них 3 у співавторстві), у тому числі 8 статей – у провідних наукових фахових виданнях України, 1 стаття – у періодичному науковому виданні, яке входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, 12 публікацій – у матеріалах конференцій, 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір; 2 навчально-методичних комплекси.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Дворник О.М. Аналіз стану надання соціальних послуг сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах. *Соціальна робота та соціальна освіта*: журнал. Вип. № 1(8). Умань, Україна: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2022. С. 65–76. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(8\).2022.262649](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(8).2022.262649).

2. Дворник О.М., Рубан Н.П. Сучасний стан рівня обізнаності вчителів щодо соціально-педагогічного супроводу здобувачів освіти: аналіз результатів. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*: зб. наук. пр. Харків: Українська інженерно-педагогічна

академія, 2022. Вип. № 77. С. 68–85. DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2022-77-68-85>.

3. Дворник О.М. Сучасний стан проблеми педагогічної взаємодії між вчителем та соціальним педагогом: вплив на соціальну компетентність вчителів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобицьк, 2023. Вип. № 66. С. 243–257. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/66-1-39>.

4. Дворник О.М. Стан формування соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у системі вищої освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 Педагогічні науки: реалії та перспективи*. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. №95. С. 29–35. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.06>.

5. Дворник О.М. Рубан Н.П. Стан розвитку соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у системі післядипломної освіти *Проблеми інженерно-педагогічної освіти* : зб. наук. пр. Харків: Українська інженерно-педагогічна академія, 2023. Вип. № 80. С. 61–72. DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2023-80-61-72>.

6. Дворник О.М. Актуальність розвитку соціальної компетентності вчителів для попередження складних життєвих обставин у здобувачів освіти: аналіз результатів. *Вісник науки та освіти*. Вип. № 12(18). Київ, 2023. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12\(18\)-386-418](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12(18)-386-418).

7. Дворник О.М., Рубан Н.П. Інтегративна модель освітнього середовища розвитку соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал*. Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. №68, том 1. С. 64–72. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.1.11>.

8. Дворник О.М. Методологічна основа розвитку соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах. *Імідж сучасного педагога* : електрон. наук. фах. журн. 2024. Вип. №6 (219). С. 59–67. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6\(219\)-59-67](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-6(219)-59-67).

Опубліковані праці апробаційного характеру:

9. Дворник О.М. Зарубіжний досвід надання соціальних послуг незахищеним верствам населення. *Збірник тез доповідей LV наукової студентської конференції Української інженерно-педагогічної академії* (м. Харків, 01-04 грудня 2020 р.). Харків: Укр. інж.-пед. акад., 2020. С. 235–236. URL: <https://science.uipa.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/collection-of-abstracts.pdf#page=235>.

10. Дворник О.М. Аналіз соціальних закладів та органів управління, що працюють з сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах. *Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference «MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS»* (Berlin, Germany, 21-23 November 2021). Берлін, Німеччина, 2021. С. 419–422. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2021/11/MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-ACHIEVEMENTS-INNOVATIONS...-21-23.11.21.pdf>.

11. Дворник О.М. Нормативно-правові аспекти діяльності педагогічних працівників закладів освіти щодо соціального захисту здобувачів освіти. *The 9th International scientific and practical conference «Modern research in world science»* (Lviv, Ukraine 28-30.11.2022). Львів, 2022. С. 770–774. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/MODERN-RESEARCH-IN-WORLD-SCIENCE-28-30.11.2022.pdf>.

12. Дворник О.М. Концептуалізація поняття «складні життєві обставини» в освітньому середовищі. *VII Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика»* (Харків, Україна 16-18.03.2023). Харків, 2023. С. 722–724. URL: https://www.kaf-pedagogy-hnpu.com/_files/ugd/f8277c_d8206da5d90740a2807f2515720b647a.pdf.

13. Дворник О.М. Аспекти діяльності педагогічних працівників зі здобувачами освіти, які опинились у складних життєвих обставинах. *4-й 5-й Міжнародний науково-практичний WEB-форум «FORUM SOIS, 2023i: РОЗБУДОВА ЄДИНОГО ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ»* (Харків, 23-26.05.2023). Харків, 2023. С. 68–72. URL: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.736724>

14. Дворник О.М. Соціальна компетентність: визначення та значення в суспільстві. *II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Global Society in Formation of New Security System and World Order»* (Дніпро, 27-28.07.2023). Дніпро, 2023. С. 137–139. URL: <http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/08/Conference-Proceedings-July-27-28-2023-1.pdf>

15. Дворник О.М. Аспекти соціальної компетентності вчителів в сучасному освітньому середовищі. *The 9th International scientific and practical conference «Innovations and prospects in modern science»* (Stockholm, Sweden.28-30.08.2023). Стокгольм, Швеція, 2023. С. 95–98. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/08/INNOVATIONS-AND-PROSPECTS-IN-MODERN-SCIENCE-28-30.08.23.pdf>.

16. Дворник О.М. Концептуальна модель розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах. *Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 20-21 березня 2024 р.). Харків: Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, 2024. С. 423–427. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/14706>

17. Дворник О.М. Розвиток соціальної компетентності вчителів у контексті сучасних викликів освітнього процесу: аналіз та перспективи. *VI-й Міжнародний науково-практичний WEB-форум «РОЗБУДОВА ЄДИНОГО ВІДКРИТОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ»* (Київ-Харків, 26-29.03.2024). Вінниця: «Нілан-ЛТД», 2024. С. 287–290. URL: <https://forumsois.uipa.edu.ua/file/2024/06/ZbForumSOIS-2024.pdf>.

18. Дворник О.М. Досвід впровадження курсу підвищення кваліфікації «Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах». *П'ята Міжнародна наукова літня онлайн-школа «Адаптивні процеси в освіті»* (Київ, Харків – Україна, Спокан, Тампа – USA, 5–6 липня 2024). Київ-Харків, Спокан, Тампа, 2024. Вип. 4(7). С.127–130. URL: https://drive.google.com/file/d/1H2kRpiwrpHtFYsDfM5H_nl_kSvwADAno/view.

19. Дворник О.М. Структурні компоненти соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах. *Матеріали II науково-практичної конференції (м. Ужгород, 13-14 вересня 2024 р.)*. Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2024. С. 4–8. URL: <https://molodyivchenyi.ua/omp/index.php/conference/catalog/view/94/1549/3232-1>.

20. Дворник О.М. Складники педагогічної моделі розвитку соціальної компетентності вчителів до роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах у системі післядипломної освіти. *Міжнародна науково-практична конференція “Проблеми, пріоритети та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в XXI столітті* (м. Ізмаїл, 21 вересня 2024 року). Ізмаїл, 2024. С. 8–10. URL: <https://www.economics.in.ua/2024/09/21.html>.

Опубліковані праці, які додатково відображають результати дисертації, авторські свідоцтва:

21. Educators’ role in implementing the state policy on social protection of children (case of Industrialnyi district of Kharkiv). *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*: науковий журнал. Вип. № 2(46). Люблін, Польща, 2022. С. 3–17. DOI: [10.51647/kelm.2022.2.1](https://doi.org/10.51647/kelm.2022.2.1).

22. Дворник О.М. Літературний твір «Опитувальник «Соціальна робота зі здобувачами освіти, які опинилися або можуть опинитися у складних життєвих обставинах» для педагогічних працівників, які викладають у 5-11 класах закладів загальної середньої освіти». *Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір* від 26.04.2023 № 118479.

23. Дворник О.М. Літературний твір «Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах» (тривалість – 30 годин – 1 кредит ЄКТС)». Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір від 28.03.2024 № 125162.

24. Дворник О.М. Літературний твір «Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах» (тривалість – 60 годин – 2 кредити ЄКТС)». *Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір* від 28.03.2024 № 125163.

25. Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах (тривалість – 30 годин – 1 кредит ЄКТС): навчально-методичний комплекс для слухачів курсів підвищення кваліфікації / уклад. : О.М. Дворник, Харків, 2024. 80 с.

26. Організація роботи вчителів зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах (тривалість – 60 годин – 2 кредити ЄКТС): навчально-методичний комплекс для слухачів курсів підвищення кваліфікації / уклад. : О.М. Дворник, Харків, 2024. 140 с.

Результати дисертаційної роботи повністю відображено в публікаціях.

У працях, написаних у співавторстві здобувачеві належать (відносно до списку наукових праць): у роботі [2] – ідея дослідженні рівня обізнаності вчителів щодо соціально-педагогічної підтримки здобувачів освіти; у роботі [5] – ідея у дослідженні стану розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти, які перебувають у складних життєвих обставинах, у системі післядипломної освіти; у роботі [7] – ідея у обґрунтуванні та розробці інтегративної моделі розвитку соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти, які опинились або можуть опинитися у складних життєвих обставинах.

8. Дотримання академічної доброчесності.

На підставі вивчення тексту дисертації здобувачки, наукових праць здобувачки та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

9. Апробація матеріалів дисертації.

Апробація результатів дослідження здійснювалася в публікаціях матеріалів дисертації, а також у виступах на конференціях різного рівня:

- *міжнародних*: «Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects» (Берлін, Німеччина, 2021), «Modern research in world science» (Львів, 2022), «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 2023), «FORUM SOIS, 2023i: Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя» (Харків, 2023), «Global Society in Formation of New Security System and World Order» (Дніпро, 2023), «Innovations and prospects in modern science» (Стокгольм, Швеція, 2023), «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 2024), «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя» (Харків-Київ, 2024), «Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика» (Харків, 2023), п'ята Міжнародна наукова літня онлайн-школа «Адаптивні процеси в освіті» (Київ-Харків, Спокан, Тампа, 2024), «Проблеми, пріоритети та перспективи розвитку науки, освіти, технологій і суспільства в XXI столітті» (Ізмаїл, 2024);

- *всеукраїнських*: II науково-практична конференція (Ужгород, 2024)

- *внутрішньовузівських*: LV наукова студентська конференція Української інженерно-педагогічної академії (Харків, 2020).

Основні положення й результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти навчально-наукового інституту

«Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна (2021–2024).

10. Оцінка структури, мови та стилю дисертації.

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичної значимістю дисертаційна робота Дворник О.М. «Розвиток соціальної компетентності вчителів щодо роботи зі здобувачами освіти у складних життєвих обставинах» повністю відповідає паспорту спеціальності 011 – «Освітні, педагогічні науки». Здобувачкою повністю виконано освітню та наукову складові освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту.

Здобувачка представила основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої

експертизи дисертації (витяг з протоколу № 6 від 09 грудня 2024 р.) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення. На даному засіданні були присутні 23 співробітники кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» і 4 запрошених співробітники з інших кафедр Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» і Навчально-наукового професійно-педагогічного інституту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Всього було 27 присутніх, із яких 9 докторів наук та 13 кандидатів наук. Дисертантці було задано 9 питань, на які вона надала вичерпні відповіді. Також виступили шість науковців, які позитивно відізнались про дисертаційне дослідження Дворник О.М.

У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одноголосно (27 голосів) рекомендувати дисертаційну роботу аспірантки Дворник Олени Михайлівни «Розвиток соціальної компетентності вчителів щодо роботи із здобувачами освіти у складних життєвих обставинах» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – «Освіта / Педагогіка» за спеціальністю 011 – «Освітні, педагогічні науки».

Доктор педагогічних наук, професор,
в.о. завідувача кафедри педагогіки,
методики та менеджменту освіти
Навчально-наукового інституту
«Українська інженерно-педагогічна
академія» Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Наталія БРЮХАНОВА